

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๕๕๑/๒๕๖๖

เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว การแจ้งเรื่องกรณีที่ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย และการแจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว การแจ้งเรื่องกรณีที่ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย และการแจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นไปโดยเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ ข้อ ๕ ข้อ ๗ ข้อ ๘ แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหายว่าด้วยการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม การแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงออกคำสั่ง ดังนี้

ข้อ ๑ ในคำสั่งนี้ หากคำใดมิได้ให้ความหมายไว้ ให้ตีความหมายตามที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งกำหนด

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกคำสั่งและหนังสือของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

(๑) คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๗๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง การบันทึกภาพและเสียงการตรวจค้น จับกุม และการสอบสวนคดีอาญา

(๒) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๑๙๒๕ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.๒๕๖๕

(๓) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๑๙๘๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.๒๕๖๕ (เพิ่มเติม)

(๔) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๒๐๔๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการแจ้งเรื่องกรณีที่ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.๒๕๖๕

ข้อ ๓ ในคำสั่งนี้

“การบันทึกภาพและเสียง” หมายความว่า การจัดทำข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียงด้วยวิธีการต่อเนื่องด้วยลำดับภาพและเสียง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะจัดทำโดยสิ่งบันทึกภาพและเสียงเป็นงานเดี่ยว หรือหลายงานประกอบกัน โดยมีได้มีการติดต่อเพิ่มเติมลงในภาพและเสียงที่ได้มีการบันทึกไว้

“สิ่งบันทึกภาพและเสียง” หมายความว่า งานอันประกอบด้วยลำดับภาพและเสียงที่บันทึกลงในวัสดุไม่ว่าจะมีลักษณะใด ๆ อันสามารถที่จะนำมาเล่นซ้ำได้อีก โดยใช้เครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการใช้วัสดุนั้น

“เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันซึ่งไม่อาจป้องกัน ทำให้ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้

“ศูนย์รับแจ้ง” หมายความว่า สถานที่หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งพนักงานอัยการ นายอำเภอ หรือผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กำหนดขึ้นสำหรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

“เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้ทำการควบคุมตัว จับ ชัง กักตัว กักขัง หรือกระทำด้วยประการอื่นใดในทำนองเดียวกัน อันเป็นการจำกัดเสรีภาพในร่างกายของบุคคล แต่หากได้ส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้หมายความถึงหัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับและควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวไว้

“ระบบจัดเก็บข้อมูล” หมายความว่า ระบบจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียง (Enforced Disappearance and Torture of Person System : EDTOPS) เพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

“มาตรการทางเทคโนโลยี” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ออกแบบมาเพื่อควบคุมการเข้าถึง หรือแยกความแตกต่างของสิ่งบันทึกภาพและเสียงในระบบจัดเก็บข้อมูล โดยเทคโนโลยีเช่นนี้ได้นำมาใช้กับสิ่งบันทึกภาพและเสียงนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

“การหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี” หมายความว่า การกระทำด้วยประการใด ๆ โดยเจตนา ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ และคำสั่งอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ข้อ ๕ วิธีปฏิบัติเรื่องใดที่มีได้กำหนดในคำสั่งนี้ไว้โดยเฉพาะ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๑

การบันทึกภาพและเสียง

ส่วนที่ ๑

การบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุม

ข้อ ๖ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะจับและควบคุม จนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้อีกก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในแบบ ปท.๑ ท้ายคำสั่งนี้

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ นำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับแล้ว ให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียงตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ส่งตัวให้แก่พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ

เว้นแต่สามารถนำตัวไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียงเมื่อได้ส่งตัวให้แก่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

การจับและควบคุมตามหมายของศาล และหมายนั้นกำหนดให้ส่งบุคคลไปยังศาลซึ่งออกหมายหรือเจ้าพนักงานตามที่กำหนดไว้ในหมาย ให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียงเมื่อได้ส่งตัวให้แก่ศาล หรือเจ้าพนักงานตามที่กำหนดไว้ในหมายนั้น

ในกรณีไม่อาจส่งตัวไปยังศาลซึ่งออกหมายได้ในขณะนั้น เนื่องจากเป็นเวลาที่ศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบนำตัวผู้ถูกจับส่งพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ และให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียง เมื่อได้ส่งตัวให้แก่พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับนั้น

ให้หัวหน้าหน่วยงานแห่งท้องที่ที่ถูกจับซึ่งได้รับมอบตัวผู้ถูกจับ รับส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนท้องที่ที่รับผิดชอบ หรือไปยังศาลซึ่งออกหมายจับเมื่อถึงเวลาศาลเปิดทำการ โดยไม่ต้องบันทึกภาพและเสียงในขณะย้ายสถานที่ แต่ต้องทำบันทึกการควบคุมตัวเป็นหลักฐานไว้ในแบบ ปท.๑ ท้ายคำสั่งนี้

การจับและควบคุมในกรณีอื่นซึ่งมิใช่กรณีตามที่กล่าวข้างต้นให้สิ้นสุดการบันทึกภาพและเสียงเมื่อมีเหตุทำให้ผู้ถูกจับหรือควบคุมพ้นจากการจับหรือควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๗ การบันทึกภาพและเสียงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงที่หน่วยงานจัดหาให้ หรือกรณีจำเป็นอาจใช้อุปกรณ์อื่นใดที่สามารถบันทึกภาพเหตุการณ์และเสียงได้ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้เห็นผู้ถูกควบคุมตัว พฤติการณ์ในขณะจับและควบคุมที่เกิดขึ้น และสามารถเปิดสิ่งบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวเพื่อตรวจสอบได้

(๒) ไม่กระทำการใด ๆ ด้วยความจงใจที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบันทึกภาพและเสียงลดลง

(๓) กรณีไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้อันเกิดจากเหตุสุดวิสัย เมื่อเหตุสุดวิสัยสิ้นสุดลง ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบดำเนินการบันทึกภาพและเสียงในทันทีเท่าที่จะสามารถกระทำได้

ส่วนที่ ๒

การจัดเก็บ การเก็บรักษา และการเผยแพร่สิ่งบันทึกภาพและเสียง

ข้อ ๘ การจัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงลงในระบบจัดเก็บข้อมูล ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบนำสิ่งบันทึกภาพและเสียงตั้งแต่เริ่มการจับหรือควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวน หรือศาล หรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป บันทึกลงในระบบจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในโอกาสแรกหลังจากที่ได้ส่งตัวบุคคลดังกล่าวให้พนักงานสอบสวน หรือศาล หรือปล่อยตัวไปแล้วแต่กรณี โดยให้บันทึกอ้างอิงตามหมายเลขคดี เลขรับคำแจ้งความ ข้อหรือลำดับในสมุดรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี หรือสมุดรายงานประจำวันธุรการ แล้วแต่กรณีตามขั้นตอนและวิธีการที่สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนด

เพื่อควบคุมการเข้าถึง หรือแยกความแตกต่างของสิ่งบันทึกภาพและเสียง ให้สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กำหนดหรือจัดทำมาตรการทางเทคโนโลยีแล้วบันทึกลงในสิ่งบันทึกภาพและเสียงในระบบจัดเก็บข้อมูลตามวรรคหนึ่ง

เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงเป็นพยานหลักฐานในคดีทั้งปวงให้สิ่งบันทึกภาพและเสียงที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบได้บันทึกลงในระบบจัดเก็บข้อมูลตามคำสั่งนี้ เป็นต้นฉบับของสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๙ ให้สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

- (๑) จัดทำระบบจัดเก็บข้อมูล เพื่อเป็นศูนย์จัดเก็บข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (๒) กำหนดขั้นตอนวิธีการนำสิ่งบันทึกภาพและเสียงบันทึกในระบบจัดเก็บข้อมูล
- (๓) กำหนดหรือจัดทำมาตรการทางเทคโนโลยี และมาตรการป้องกันรักษาความปลอดภัยของข้อมูล รวมทั้งการลบหรือทำลายสิ่งบันทึกภาพและเสียง
- (๔) การอื่นใดที่เกี่ยวกับการจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูล

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ศูนย์รับแจ้งตรวจสอบการควบคุมตัวแล้วไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย ให้เก็บรักษาสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ ไว้อย่างน้อยหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันแจ้ง เว้นแต่ ผู้ถูกจับหรือควบคุมได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ให้เก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้อย่างน้อยสองปี

กรณีมีการดำเนินการตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๑ ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการจัดเก็บตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้ต่อไปจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดหรือขาดอายุความ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑ ห้ามทำการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ตัดต่อ ลบ ทำลาย คัดลอก หรือเปิดเผย สิ่งบันทึกภาพและเสียงในรูปแบบประการใด เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การคัดลอก การเปิดเผย การเผยแพร่ การส่งต่อ และการส่งมอบสิ่งบันทึกภาพและเสียงเพื่อการสืบสวนสอบสวน การพิจารณาคดี การดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ การคัดลอก การเปิดเผย การเผยแพร่ การส่งต่อและการส่งมอบดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนเข้าตรวจดู พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) การส่งต่อและการส่งมอบสิ่งบันทึกภาพและเสียงเพื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง

(๓) พันกำหนดระยะเวลาการจัดเก็บตามข้อ ๑๐ แล้ว ทั้งนี้ ให้สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารลบหรือทำลายสิ่งบันทึกภาพและเสียงได้ ตามวิธีการและขั้นตอนที่สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนด

การจะเปิดเผยหรือไม่เปิดเผย หรือสำเนาข้อมูลส่งต่อไปยังบุคคลหรือหน่วยงานใดตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการ เว้นแต่การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี หรือการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของทางราชการ สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความเห็นชอบของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จะสำเนาสิ่งบันทึกภาพและเสียงแล้วจัดส่งให้หน่วยงานราชการอื่นก็ได้

ข้อ ๑๒ ห้ามกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี ซึ่งสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนดหรือจัดทำขึ้นตามข้อ ๘ วรรคสอง

ข้อ ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดังต่อไปนี้ที่มีสิทธิและหน้าที่ในการเข้าถึงระบบจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียง

- (๑) เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ
- (๒) เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดของสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือบุคคลหรือนิติบุคคล ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- (๓) เจ้าหน้าที่ตำรวจอื่น ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานในระดับกองบังคับการขึ้นไป
 (๔) หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการ

หมวด ๒

การแจ้งการควบคุมตัว และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว

ข้อ ๑๔ เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการจับหรือควบคุมบุคคลใดตามมาตรา ๒๒ ให้แจ้งข้อมูลแก่พนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมาย และนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัว สำหรับในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งพนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมาย และผู้อำนวยการสำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง ผ่านทางศูนย์รับแจ้งโดยทันทีที่มีข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ สกุล หมายเลขประจำตัวประชาชนหรือหมายเลขเอกสารอื่นที่ใช้ระบุตัวตน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และอายุโดยประมาณของผู้ถูกจับและควบคุม (หากไม่ทราบให้ระบุว่าไม่ทราบ)
- (๒) วัน เวลา และสถานที่ที่ทำการจับและควบคุม
- (๓) พฤติการณ์ในการจับและควบคุมบุคคลดังกล่าวโดยย่อ
- (๔) สถานที่ที่จะนำตัวบุคคลดังกล่าวไปควบคุมไว้
- (๕) ภาพถ่ายผู้ถูกจับและควบคุม
- (๖) ชื่อ สกุล และตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ ที่ทำการจับและควบคุมตาม มาตรา ๒๒ รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

- (๗) เหตุสุดวิสัยในกรณีที่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ในขณะจับและควบคุม (ถ้ามี)

เมื่อได้รับหลักฐานแห่งการรับแจ้งจากศูนย์รับแจ้งแล้วให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบรีบรายงานหัวหน้าหน่วยงานที่สังกัดหรือปฏิบัติราชการทราบ

เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการระบบอิเล็กทรอนิกส์ของศูนย์รับแจ้งของสำนักงานอัยการสูงสุด และกรมการปกครองกำหนดขึ้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจจับหรือควบคุม ออกคำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำหน้าที่บริหารจัดการและเป็นผู้ดูแลระบบตามวิธีการและขั้นตอนท้ายคำสั่งนี้

ข้อ ๑๕ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ เป็นหลักฐานไว้ในแบบ ปท.๑ ท้ายคำสั่งนี้ แล้วจัดเก็บไว้ในสารบบของหน่วยงานที่สังกัดหรือปฏิบัติราชการ

การจัดทำสารบบจัดเก็บเอกสารแบบ ปท.๑ ให้จัดเก็บไว้เป็นเอกสาร เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดตามที่หัวหน้าหน่วยงานกำหนด

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่พนักงานอัยการหรือพนักงานฝ่ายปกครองผู้รับแจ้งดำเนินการตรวจสอบการควบคุมตัวตามที่ได้รับแจ้งตามข้อ ๑๔ แล้วพบว่าการควบคุมตัวมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย ให้ดำเนินการดังนี้

- (๑) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นั้นสังกัดหรือปฏิบัติราชการ หรือพนักงานสอบสวน อำนาจความสะดวกตามที่ได้รับการประสานไปตามหน้าที่และอำนาจ

- (๒) กรณีผู้อำนวยการศูนย์รับแจ้งขอให้หน่วยงานตาม (๑) เปิดเผยหรือส่งสำเนาข้อมูลตามแบบ ปท.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการเปิดเผยหรือส่งสำเนาข้อมูลตามแบบ ปท.๑ ตามคำร้องขอ

(๓) กรณีมีการร้องขอให้เปิดเผยข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ หรือในกรณีจำเป็นต้องใช้สิ่งบันทึกภาพและเสียงเป็นพยานหลักฐานประกอบการไต่สวนของศาลตามมาตรา ๒๖ ให้เปิดเผยข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียง หรือจัดส่งสำเนาข้อมูลสิ่งบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวไปตามหน้าที่และอำนาจ

กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบมิได้สังกัดหรือปฏิบัติราชการในหน่วยงานที่รับมอบตัวให้หัวหน้าหน่วยงานผู้รับมอบตัวอำนวยความสะดวกและประสานขอข้อมูลตาม (๒) และ (๓) จากหัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการ

หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการ อาจปฏิเสธการเปิดเผยสิ่งบันทึกภาพและเสียงตามมาตรา ๒๒ ก็ได้ หากการเปิดเผยดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศละเมิดต่อความเป็นส่วนตัว หรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา

ทั้งนี้ ในกรณีที่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ให้หัวหน้าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสังกัดหรือปฏิบัติราชการ มีหนังสือพร้อมเหตุผลที่ปฏิเสธแจ้งไปยังศูนย์รับแจ้งทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อมูลที่ศูนย์รับแจ้งมีอยู่ต่อไป

หมวด ๓

การยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำหรณา การกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือกระทำให้บุคคลสูญหาย

ข้อ ๑๗ เมื่อมีการอ้างต่อพนักงานสอบสวนว่า มีบุคคลถูกกระทำหรณา ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือถูกกระทำให้สูญหาย ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแล้วยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเพื่อให้มีคำสั่งยุติการกระทำเช่นนั้นทันทีหรืออาจส่งเรื่องพร้อมด้วยพยานหลักฐานเพื่อให้พนักงานอัยการท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๒๖ ก็ได้

ในกรณีส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการ หากพนักงานอัยการรับเรื่องแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอ และขอให้พนักงานสอบสวนแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้พนักงานสอบสวนรีบแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน แล้วส่งให้แก่พนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินการโดยด่วน

หมวด ๔

การแจ้งเรื่องการตายตามมาตรา ๒๘

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัวถึงแก่ความตาย ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบมีหนังสือแจ้งเรื่องการถึงแก่ความตายของผู้ถูกควบคุมไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ผ่านอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ โดยพลัน

การแจ้งตามวรรคก่อนให้จัดส่งโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ไปยังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามแบบหนังสือแจ้งเรื่องการตายและไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ท้ายคำสั่งนี้

หมวด ๕

การแจ้งเหตุแห่งคดีตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม

ข้อ ๑๙ เมื่อมีผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษให้ดำเนินคดีในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ แจ้งเหตุแห่งคดีให้พนักงานอัยการทราบเพื่อเข้าตรวจสอบหรือกำกับการสอบสวนทันทีที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

ในการสอบปากคำผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษ ให้สอบถามคำให้การของผู้เสียหายให้ปรากฏชัดแจ้งว่า ได้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษกับพนักงานสอบสวนหน่วยงานอื่นด้วยหรือไม่

การแจ้งเหตุแห่งคดีตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือส่งไปยังศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย สำนักงานอัยการสูงสุด ตามที่อัยการสูงสุดกำหนดท้ายคำสั่งนี้ ดังนี้

(๑) กรณีเหตุเกิดในกรุงเทพมหานครให้แจ้งไปยังผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

(๒) กรณีเหตุเกิดนอกกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งไปยังอัยการจังหวัดประจำศูนย์ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

ข้อ ๒๐ การตั้งข้อหาในสำนวนการสอบสวนและการบันทึกข้อมูลทางคดีลงในระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ (CRIMES) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ตั้งข้อหาตามพระราชบัญญัตินี้เป็นข้อหาหลัก ส่วนข้อหาในความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกันเป็นข้อหารอง

(๒) การบันทึกข้อมูลทางคดีลงในระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ (CRIMES) ให้บันทึกข้อหาตามบัญชีข้อหาท้ายคำสั่งนี้เป็นข้อมูลหลัก ส่วนข้อหาความผิดอื่นเป็นข้อมูลรอง

ข้อ ๒๑ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามกรอบของกฎหมาย ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น ได้แก่ ผู้บัญชาการ ผู้บังคับการ ผู้กำกับการ และหัวหน้าสถานีตำรวจ มีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล ชี้แจงทำความเข้าใจและกำกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัด ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งบูรณาการและประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง โดยเคร่งครัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

พลตำรวจเอก ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์

(ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

เอกสารท้ายคำสั่ง

<https://bit.ly/462y11Z>